

MATERIAŁY FRYDERYKA JÁROSYEGO

(1889 – 1960)

(III-361)

Fryderyk (Friedrich, Miroslav) Járosy urodził się 10 października 1889 roku w Zizkovie (obecnie jest to dzielnica Pragi) jako syn Rudolfa Christiana Járosyego, z pochodzenia Węgra, dyrektora banku oraz Bertę Elizabeth z Kauffmanów, wiedeński.

Do roku 1908 z rodzicami i licznym rodzeństwem mieszkał w Pradze, gdzie w latach 1900-1908 uczęszczał do gimnazjum. W latach 1908-1912 studiował filologię germańską na Uniwersytecie w Lipsku; w roku akademickim 1912/13 – przez jeden semestr studiował rolnictwo (Landwirtschaft) w Monachium.

W 1913 roku, po ślubie z Natalią Wrotnowsky, zamieszkał w Rosji. Po wybuchu pierwszej wojny światowej został aresztowany jako obywatel austriacki i spędził kilka miesięcy w rosyjskim więzieniu, skąd udało mu się wydostać dzięki wstawiennictwu i poręczeniu finansowemu rodziny żony.

W 1919 roku wraz z rodziną (żoną i dwojgiem urodzonych w Rosji dzieci) opuścił Rosję, przez Rygę wyjechał do Berlina. W stolicy Niemiec podjął współpracę dziennikarską i redakcyjną w niemieckich wydawnictwach prasowych. W 1921 roku ukazała się po niemiecku jego pierwsza książka *Mumie* – fabularyzowany reportaż oparty na przeżyciach w ogarniętej rewolucją Rosji i wspomnieniach z pobytu w Rydze. Dziewięć lat później, Marian Hemar przetłumaczył tę książkę na język polski.

W 1921 roku nawiązał stałą współpracę z jednym z emigracyjnych rosyjskich teatrzyków Siniaja Ptica (Niebieski Ptak). Do roku 1924 był w tym zespole kierownikiem artystycznym, pisał teksty, prowadził konferansjerkę w kilku językach w czasie częstych wojaży po Europie (m.in. występował z tym teatrem w Danii, Szwajcarii, Austrii, Francji i Anglii).

W maju 1924 roku z tym właśnie teatrem przyjechał na występy gościnne do Polski (Warszawa, Kraków). Przedstawienia Niebieskiego Ptaka były bardzo dobrze przyjęte przez polską publiczność i krytykę. Podczas kilkutygodniowych występów w naszym kraju, Járosy konferansjerkę prowadził w języku polskim, którego uczył go Antoni Słonimski.

Po tych udanych występach, Jerzy Boczkowski, dyrektor warszawskiego teatru Qui pro Quo zaproponował Járosyemu angaż do swojego teatru na stanowisko reżysera i później konferansjera. Od września 1924 r. do wybuchu drugiej wojny światowej Járosy współpracował (jako aktor, reżyser, konferansjer a nawet dyrektor) z następującymi teatrami kabaretowymi w Warszawie: Qui pro Quo, Banda, Cyganeria, Stara Banda, Rex, Cyrulik Warszawski, Buffo.

2 września 1939 roku planował otworzyć ostatni swój teatr Figaro (przy ul. Marszałkowskiej 8). Premiera „Życie nie umierać !” już się nie odbyła.

24 października 1939 roku został aresztowany przez gestapo i osadzony w więzieniu na Daniłowiczowskiej. Niemcom zależało na współpracy z wybitnym artystą w celach propagandowych. Zaproponowano mu prowadzenie niemieckiego kabaretu. W kwietniu 1940 roku dowiedział się, że jeżeli nie wyrazi zgody na współpracę czeka go obóz koncentracyjny. Najprawdopodobniej zgodził się na współpracę. Był to warunek, który musiał spełnić, aby odzyskać wolność.

Po opuszczeniu więzienia uciekł Niemcom. Ukrywał się w różnych miejscach w Warszawie (m.in. w kilku mieszkaniach na terenie getta !) i poza stolicą (m.in. w Gołąbkach), ze względu na swój akcent przybrał nazwisko spolonizowanego Czecha, z zawodu krawca, legitymował

się dokumentami jako Franciszek Nowaczek. O 1943 roku przebywał w mieszkaniu Janiny Wojciechowskiej przy ulicy Filtrowej 68 m. 33. Dzięki niej nawiązał kontakt z Biurem Informacji i Propagandy Armii Krajowej. Kazimierz Koźniewski i Grzegorz Załęski przez półtora roku drukowali jego wierszyki satyryczne w polskiej prasie podziemnej (pod pseudonimem Efen), a wersji niemieckiej były one naklejone na wagony z żołnierzami niemieckimi, którzy jechali na front wschodni.

W ukryciu Járosy przebywał aż do wybuchu Powstania Warszawskiego. 10 sierpnia 1944 roku razem z mieszkańcami dzielnicy Ochota został wypędzony do obozu przejściowego w Pruszkowie, a stamtąd, w październiku, trafił do obozu w Buchenwaldzie. Przebywał w nim aż do ewakuacji obozu, w kwietniu 1945 roku.

Po wyzwoleniu zatrudnił się u aliantów jako tłumacz i jeździł po różnych obozach na terenie Niemiec wyszukując Polaków, a wśród Polaków – aktorów.

Już w czerwcu 1945 roku, w Brukseli, z dwiema swoimi dawnymi aktorkami: Eugenią Magierówną i Heleną Grossówną założył teatrzyk pod dawną nazwą Cyrulik Warszawski.

Zorganizował dla nowopowstałego zespołu dwie premiery (*Póki my żyjemy. Defilada Cyrulika*), z którymi objeżdżał skupiska Polaków, obozy dipisów, wojsko polskie na terenie Belgii, Francji, Holandii, Niemiec i Włoch. W marcu 1946 roku wraz zespołem znalazł się pod opieką Wydziału Propagandy Armii Polskiej generała Władysława Andersa.

We wrześniu 1946 roku z grupą teatralną artystów dramatycznych i rewiowych 2 Korpusu przyjechał do Anglii. Do jesieni 1947 roku występował w klubie polskim Biały Orzeł, Ognisku Polskim, w Klubie Lotników i w skromnych salach licznych hosteli na prowincji Anglii z różnymi programami literacko-muzycznymi.

Od października 1947 roku do marca 1948 roku przebywał w Tel Awiwie. Dla rewiowego teatru Li-La-Lo (co znaczy: mnie, jemu, jej), przygotował dwie premiery: *Salon* i *Tylko dla dorosłych*.

Po powrocie do Londynu występował już rzadko. Wziął udział w kilku premierach Teatru Rewii Ref-Rena, Feliksa Konarskiego (*A lovely szopka. Nasi za granicą czyli pan Wojalski na emigracji*) i jednej premierze Teatru Belskiego (*Cień Dario Niccodemiego*). Utrzymywał się z prac dorywczych (np. pracował na nocnej zmianie w fabryce biskwitów od 2 sierpnia 1950 do 12 lipca 1951), pisał dla radia i teatru słuchowiska, pogadanki, sztuki i drobne formy dramatyczne.

Dwie jego sztuki były wystawione w polskim teatrze emigracyjnym: *Okoliczności łagodzące* (1951) – wydanie krajowe w Archiwum Emigracji w Toruniu, 2004; *Ciz i Kordian* bardziej znana pod tytułem *Do usług madame!* (1952) (zachował się też pierwszy akt angielskiego tłumaczenia). Trzecia *Nim kur zapieje* otrzymała nagrodę literacką (1956), ale wystawiona nie była. Jej tekst nie został dotąd odnaleziony, wiadomo jednak że została także przetłumaczona na język angielski.

W 1958 roku Fryderyk Járosy został odznaczony Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski „za zasługi na polu kultury teatralnej”.

Zmarł nagle na serce 6 sierpnia 1960 roku, w Viareggio i tam został pochowany. Po dziesięciu latach dzieci przeprowadziły ekshumację i po spopieleniu, prochy zostały złożone na cmentarzu w 18 dzielnicy Wiednia (Friedhof Neustif Am Walde, grupa B, nr 28).

10 kwietnia 2000 roku w warszawskim Muzeum Teatralnym przygotowano wystawę „Zawsze ten sam... Fryderyk Járosy”, na której zaprezentowano zbiory z Archiwum PAN.

7 października 2000 roku, z inicjatywy znanej aktorki, Aliny Janowskiej, na grobie Járosyego umieszczona została dwujęzyczna tablica podkreślająca zasługi znanego artysty dla kultury polskiej. Jej uroczyste odsłonięcie nastąpiło z udziałem córki artysty – Mariny Járosy-Kratochwil, dalszej rodziny, gości z Polski (m.in. dr Hanny Krajewskiej, dyrektora Archiwum

PAN), przedstawiciele ambasady RP (ministra Marka Rzeszotarskiego i konsula Stanisława Szypulskiego) oraz dyrektora Instytutu Kultury Polskiej w Wiedniu – Jacka Burasa. Także artystów teatralnych: Wojciecha Machnickiego, Stanisława Górki i Zbigniewa Rymarza, którzy przygotowali z tej okazji specjalny koncert. Uczestniczyła w nim rodzina i przyjaciele pani Mariny Járosy-Kratochwil oraz wielu Polaków mieszkających w Wiedniu.

Fryderyk Járosy był żonaty z Rosjanką, Natalią von Wrotnowsky, zmarła w 1970 roku.

Miał dwoje dzieci, córkę Marinę (1915-20...) i syna Andrieja (1917-1999).

Materiały dotyczące Fryderyka Járosyego w 1995 roku do Archiwum PAN przekazała córka Marina Járosy-Kratochwil, księga nabytków nr 2361 oraz w 2007 Anna Mieszkowska, księga nabytków nr 2565.

Teatralia przekazane w latach 1991-2006 Annie Mieszkowskiej przez aktorów emigracyjnych, którzy współpracowali z Jároszym po wojnie lub przez ich rodziny, pochodzą między innymi od: Marii Drue, Heleny Kitajewicz-Rand, Eugenii Magierówny, Zofii Nowiak, Zofii Sikorskiej-Ratschka.

W 2008 roku materiały uporządkowała i sporządziła inwentarz Anna Mieszkowska.

Zbiorom F. Járosyego nadano w Archiwum PAN sygnaturę III-361. Numer zespołu w bazie danych SEZAM – 654.

Inwentarz spuścizny liczy 42 jednostki archiwalne, w tym 11 aneksów. Rozmiar zespołu liczy ok. 0.75 m.b. i obejmuje materiały z lat 1890-2001.

Całość zbiorów podzielono na V grup.

W grupie I (Materiały twórczości literackiej) znalazły się prace literackie (powieść, sztuki teatralne, tłumaczenia dramatów innych autorów przez F.J., scenariusz audycji radiowej wraz z archiwalnym nagraniem z 1960 roku dla Radia Wolna Europa, pogadanki, opowiadania, felieton, przemówienie, zapiski i notatki tematów i pomysłów literackich) z lat 1920-1960 – j. 1-18.

Do grupy II (Materiały biograficzne) zaliczono dokumenty osobiste (rodzinne) i dotyczące działalności zawodowej z lat 1913-1960, fotografie prywatne oraz dokumenty dotyczące śmierci i pogrzebu - j. 19-26.

W grupie III znajduje się korespondencja z lat 1945-1960 (wychodząca i wpływająca); osobną jednostką archiwalną są listy rodzinne z lat 1922-1960 – j. 28-29.

Najciekawsze są w tej grupie powojenne listy F.J. do Mariana Hemara i Hanki Ordonówny, oraz jeden list M. Hemara z 1945 r. (j. 27).

Szczególnie cenne są listy F.J. do żony i dzieci i dzieci do ojca oraz korespondencja z bratem Charlesem (Karol Heinz), siostrą Elfridą (Epi), bratową Alice Járosy, bratanicą Marią Raab-Krebs.

IV grupa zawiera materiały o twórcy spuścizny z lat 1998-2001, wśród których znajdują się m.in. listy dotyczące organizacji wystawy w Muzeum Teatralnym, opieki nad grobem w Wiedniu i umieszczenia na nim tablicy pamiątkowej ufundowanej przez Związek Artystów Scen Polskich: fotografie z wystawy teatralnej, nagranie piosenki wykorzystanej w programie artystycznym na otwarciu wystawy, program i zaproszenia oraz dokumentacja prasowa wystawy – j. 30-33.

W spuściznie F.J. ogromną wartość historyczną posiadają podzielone tematycznie załączniki (z lat 1881-1960), zamieszczone w grupie V, które ułożono następująco: książki, programy teatralne i kabaretowe, afisze teatralne, wycinki prasowe, nuty, fotografie teatralne – j. 35-42.

Oprócz archiwaliów wymienionych w spisie inwentarza, подарowane zostały następujące pamiątki materialne, które przechowywane są osobno: damska laska z gałką z kości, pocz.

XX w.; srebrna obręcz do serwetek z wygrawerowanym inicjałem „FJ”, dwie talie kart, skórzana teczka do korespondencji, dwie okładki plastikowe.

Bezcennym dokumentem dźwiękowym jest taśma z nagraniem ostatniej audycji radiowej Fryderyka Járosyego (Dymek z papierosa). Nagranie pochodzi z 16 czerwca 1960 roku. Jest to wywiad emigracyjny pisarki, Teodozji Lisiewicz, z popularnym konferansjerem, bogato ilustrowany fragmentami piosenek w wykonaniu gwiazd przedwojennego kabaretu.

Pretekstem do rozmowy, nagrany w Ognisku Polskim w Londynie było ukazanie się w kraju (w 1959 r.) książki *Dymek z papierosa* w opracowaniu Kazimierza Rudzkiego.

Taśma znajduje się razem ze scenariuszem audycji w j. 17.

Bibliografia

Archiwum Polskiej Akademii Nauk, Materiały Fryderyka Járosyego, sygn. III-361, j-1-42.

Horowicz B. *Nim przeminie z wiatrem*, Warszawa 1974.

Grodzińska S., *Urodził go Niebieski Ptak*, Warszawa 1999.

Zawsze ten sam... Warszawa 2000.

Okoliczności lagodzące, tekst sztuki F.J. z posłowiem A. Mieszkowskiej, wyd. Archiwum Emigracji w Toruniu, Toruń 2004.

Mieszkowska A. *Artyści emigracyjnej Melpomeny*, Londyn, 1998.

Mieszkowska A. *Ja, kabareciarz, Marian Hemar od Lwowa do Londynu*, Warszawa 2006.

Mieszkowska A. *Była sobie piosenka. Gwiazdy kabaretu i emigracyjnej Melpomeny*, Warszawa 2006.

Mieszkowska A. *Jestem Járosy ! Zawsze ten sam.*, Warszawa 2008.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości literackiej	1 – 18
II. Materiały biograficzne	19 – 26
III. Korespondencja	27 – 29
A. Korespondencja wychodząca i wpływająca	27
B. Korespondencja wpływająca, Osoby i instytucje	28
C. Korespondencja rodzinna wychodząca i wpływająca	29
IV. Materiały o twórcy zespołu	30 – 34
V. Załączniki	35 – 42 – 45
ANEKSY	1 – 11

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI LITERACKIEJ

1. *Majstersztyk doktora Niewiadomskiego*
Powieść [pod pseudonimem Franciszka Nowaczka]
ok. 1950, masz., l., k. 100

2. *Ciż i Kordian*, inny tytuł *Do usług, Madame*, sztuka w 3 aktach i tłumaczenie sztuki w I akcie, program premiery w Londynie, fot. z przedstawienia 1950 – 1952. masz., fot. 3, l., j.ang, pol. k. 82
3. *Der Hahnenschrei*
Sztuka w 1 akcie
b.d.[lata 20 XX w.], masz., l., j. niem., k. 24
4. Słonimski Antoni, *Mensch sein – ist keine Kleinigkeit*
Sztuka w 3 aktach w tłum. F.J.
b.d. [lata 30. XX w.], masz., l., j. niem., k. 84
5. Goetel Ferdynand, *Mister Gill wurde verjungt* [tytuł polski: Odmłodzony *Mister Gill*]
Sztuka w 3 aktach w tłum. F.J.
1956, rkp., l., j. niem., k 27
6. *Okoliczności łagodzące*
Sztuka w 3 aktach, program premiery w Londynie
1951, masz., l., k. 38
Druk: Archiwum Emigracji, Toruń 2004, s. 76
7. Lisiewicz Teodozja, *Sonnenblumen* [tytuł polski: *Słoneczniki*]
Sztuka w 3 aktach w tłum. F.J.
b.d. [lata 50. XX w.] rkp., l., k. 47
8. *Das Tote Gut*
Sztuka w 3 aktach
b.d. [lata 20. XX w. }, masz., l., j. niem., k. 37
9. Járosy Fryderyk, Konarski Feliks, *Była sobie piosenka*
Scenariusz widowiska w 20 obrazach, program premiery w Londynie
1954, masz., l., k. 16 taśma, 1 fot.
10. *Kryształowy człowiek*
Opowiadanie
b.d, [lata 50. XX w.], masz., l., k.10
11. *Pani Katarzyna stawia kolejkę* (z cyklu *Emigranci*)
Opowiadanie
b.d. [lata 50. XX w.], masz. 3 egz., l., l. k. 27
12. *Thank You, Wilfried Pickles* [tekst polski !]
Opowiadanie [z cyklu *Emigranci*]
b.d. [lata 50. XX w.], masz., l., k. 7
13. *Dynamit*
Skecz
b.d. [lata 30. XX w.], masz., l., k. 3
14. *Troskliwa żoneczka*
Skecz
1945 – 46, masz., l., k. 2
15. *Jubijednolatki*
Felieton
1954, masz., k.1
16. *Zazdroszcę autorom*
Przemówienie
1956, masz., l., k. 2
17. *Twórczość radiowa*
Scenariusz, dialog, monologi

- 1956 – 1960, b.d., rkp., masz., l., k. 18; zob. aneks 1
18. Pomysły literackie
Notatki, anegdoty
1924 – 1960, rkp., j. ang., niem., pol., ros., sz., k. 223

II. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

19. Dokumenty osobiste
Ankieta personalna, dokumenty dotyczące F.J. oraz obywatelstwa, ślubu, zameldowania, przepustki, zaświadczenia, certyfikaty, umowa dotycząca sztuki, kalendarzyk, wizytówka
1913, rkp., masz., j. ang., franc., jugosł., niem., pol., ros., l., k. 106
20. Odznaczenia
Dyplom potwierdzający przyznanie Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski za zasługi dla polskiej kultury. Telegram zawiadamiający o przyznaniu odznaczenia Krzyż Kawalerski Polonia Restituta. Dziennik Ustaw RP, w którym podano informację o przyznaniu F.J. odznaczenia
1958, masz., druk., l., k. 5
21. Dokumenty dotyczące śmierci F.J.
Testament, 4 nekrologi, dokumentacja pogrzebu i ekshumacji; fot. z pogrzebu i grobu F.J. z lat 1960 – 1970
1959 – 1960, masz., druk., 22 fot., j. ang., włoski, l., sz., k. 9
22. Fotografie F.J. – prywatne
1890 – 1969, 73 fot.
23. Fotografie F.J. – prywatne, rodzinne z żoną
1912 – 1960, 42 fot.
24. Fotografie F.J. – prywatne, dzieci
1915 – 1960, 132 fot.
25. Fotografie prywatne, rodzice i rodzeństwo
1890 – 1958, 18 fot.
26. Fotografie obcych a bliskich osób F.J. (Olgi Czechowej i Janiny Wojciechowskiej)
1920 – 1980, 6 fot.

III. KORESPONDENCJA

27. Marian Hemar; Hanka Ordonówna
Korespondencja wychodząca i wpływająca; fot. H. Ordonówny
1945; 1947, rkp., l., fot., k. 11, zob. aneks 2
28. Osoby i instytucje A – S
Korespondencja wpływająca
1946 – 1960, rkp., masz. j. ang., pol., ros. l., k. 59, zob. aneks 3
29. Korespondencja rodzinna
Wychodząca i wpływająca
1922 – 1948; 1958 – 1960; rkp. masz., j. niem., l., k. 25, zob. aneks 4

IV. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUŚCIZNY

30. Organizacja wystawy, opieka nad grobem F.J., wmurowanie tablicy pamiątkowej
Korespondencja B – Ż
1999-2001, masz., j. niem., pol., k. 20, 1 fot., zob. aneks 5
31. „Zawsze ten sam...”, wystawa
Zaproszenia (3) katalog, druk Muzeum Teatralnego w Warszawie,
Nagranie piosenki „Zawsze ten sam...” w wykonaniu Wojciecha
Machnickiego
2000; s. 32
32. „Zawsze ten sam...”, wystawa
Dokumentacja prasowa dotycząca wystawy
2000, druk., l., k. 8, zob. aneks 6
33. „Zawsze ten sam...”, wystawa
Dokumentacja fotograficzna dotycząca wystawy
2000, fot. 17
34. Wycinki prasowe dotyczące autora zespołu
1929 – 1960, druk., l., k. 59 zob. aneks 7

V. ZAŁĄCZNIKI

35. F.J. *Mumie*
Mumie, tłum. M. Hemara
Mein Kampf. Walka z doktorem Goebbelsem
Książki
1921, 1930, 1945, druk, j. niem., pol., s. 175, 168, 64
36. R. Járosy
Im Schneegefftaber
Seine Ottilie
Książki
1881, 1894, druk, j. niem., s. 24, 23
oraz ekslibris Rudolfa Járosyego
37. Programy teatralne i kabaretowe
1921 – 1959, druk, j. niem., pol., l., sz., k. 177 zob. aneks 8
38. Afisze teatralne
1945 – 1949, druk, l., k. 5, zob. aneks 9
39. Nuty
Przed 1939, druk, l., k. 86, zob. aneks 10
40. Wycinki prasowe, dot. braci F.J.
1924 – 1950, druk, l., k. 6, zob. aneks 11
41. Teatr i kabaret
Fotografie
1916 – 1956, fot. 31
42. Benedykt J. Dorys „Z mojego archiwum. Aktorzy i moda lat trzydziestych”,
Druk: Warszawa 1974, k. 12

43. Szarfa z wieńca pogrzebowego dla F.J. od ZASP-u
1960, l., cz. 2
44. Taśma z nagraniem audycji RWE z udziałem F.J. oraz F. Konarskiego i L. Lawińskiego
1959, sz. 1
44. Skórzana aktówka, talia kart (108 szt.), srebrny pierścień do serwet z wygrawerowanym inicjałem „F J”; 2 okładki plastikowe na dokumenty
45. Taśma z audycją RWE (1959 r.) z głosem F. Járosyego oraz F. Konarskiego i L. Lawińskiego

ANEKS 1

- j. 17 Twórczość radiowa
Dymek z papierosa, scenariusz, taśma z nagraniem audycji dla Radia Wolna Europa, Londyn, 1960

Poradnia Járosyego, dialog, b.d. [lata 50. XX w.]
Proszę Państwa !, monolog, b.d. [lata 50. XX w.]
Przed Panem Bogiem, monolog, b.d. [lata 50. XX w.]
To nie takie proste, proszę Pana Boga, monolog, b.d. [lata 50. XX w.]
Wesoła dyskusja przy okrągłym stole, monolog, b.d. [lata 50. XX w.]

ANEKS 2

- j. 27 Korespondencja wychodząca:

Hemar Marian	1945	1.1
Ordonówna Hanka	1947	1.2; fot. 1

Korespondencja wpływająca:

Hemar marian	1945	1.1
--------------	------	-----

ANEKS 3

- j. 28 Korespondencja wpływająca:

Antik Anna	1959-1960	1.12 i 9 brudnopisów odpowiedzi F.J
Beer E.	1960	1.1
Fonds zur Hilfeleistung an Politisch Verfolgte	1958	1.1
Janowitz Helene	1960	1.3

Overseas Travel Company	1957	1.3
Raam-Krebs Maria	1960	1.2
Radio Free Europe	1952	1.1
Reis Fred	1960	1.1
Rudnicki Klemens	1946	1.1
Schkwarek (?)	1958	1.1
Towarzystwo Przyjaciół Teatru		1.1

ANEKS 4

j. 29 Korespondencja rodzinna (wychodząca)

Járosy Marina	1936, 1947, 1948	1.3
Járosy Natalia (Naya)	1922, 1947	

(wpływająca)

Járosy Alice	1960	1.3
Járosy Andriej	1960	1.4
Járosy de Blaise Elfriede (Epi)	1960	1.1
Járosy Carlheinz (Charles H.)	1958-1959	1.2
Telegram zawiadamiający o śmierci brata Calheinza	1958	1.1
Zawiadomienie z kancelarii notarialnej o otwarciu testamentu Carlheinza	1959	1.1
Járosy Marina	1959-1960	1.3

ANEKS 5

j. 30 Korespondencja wychodząca i wpływająca (wychodząca)

Baba Ivan	1999	1.1
Buras Jacek	1999	1.1
Kratochwil Marina	2000	1.1
Lipowicz Ewa	2000	1.1
Mossakowski Mirosław	1999	1.1
Pap Pal	1999	1.1

Schmidt Helga	1999	1.1
Steininger Wolfgang	2000	1.1
Żurowski Stanisław	2001	1.1

(wpływająca)

Kratochwil Marina	1999-2000	1.3
Schmidt Helga	1999	1.1
Steininger Wolfgang	2000	1.1
Żurowski Stanisław	2001	1.1

ANEKS 6

j. 32 Wycinki prasowe dotyczące wystawy „Zawsze ten sam...”:

„Gazeta Wyborcza”, 31.III.2000, (BET), „Obdarzony darem triumfującym”,
 „Gazeta Wyborcza”, 7-13 IV 2000, (BET), „Járosy w muzeum”,
 „Polityka”, nr 19, 6 IV 2000, R.M. Groński, „Wielki Fryderyk”.
 „Życie Warszawy”, 8-9 IV 2000, (Sol), „Niezapomniany Járosy”,
 „Gazeta Wyborcza”, 11 IV 2000, „To była jedna Banda”
 „Życie Warszawy”, 11 IV 2000, „Kochał i był kochany”.
 „Życie Warszawy”, 26 IV 2000, E. Solińska, „Járosy odkrywany na nowo”.
 „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza”, Londyn, 5 V 2000, „FJ – Zawsze ten sam”.

ANEKS 7

j. 34 Wycinki prasowe dot. osoby i działalności F.J.:

„Scena Polska” z. 20, 15 X 1929, z fot. z rewii „Kochajmy się” w teatrze Qui pro Quo.
 „Scena Polska” z 23, 1 XII 1929, z fot. z rewii „Cała Warszawa” w teatrze Morskie Oko
 „Scena Polska” z 4, 15 II 1930, z fot. z rewii „Dookoła Bartel” w teatrze Qui pro Quo i
 fot. z rewii „Gwiazdy Warszawy” w teatrze Morskie Oko.
 „Scena Polska” z. 11, 1 VI 1930, z fot. ze skeczu „Krótkie spięcie” z rewii w teatrze Qui
 pro Quo.
 „Kurier Czerwony”, 26 VIII 1930; notatka inf. „Otwarcie Qui pro Quo”
 „Kino”, 1930 nr 47, fot. i krótki wywiad z F.J.
 „Scena Polska” z 8, 15 IV 1931, z fot. prologu rewii w Qui pro Quo „W murowanej
 Piwnicy.
 „Światowid” 28 II 1935, „Jubileusz Fryderyka Járosyego”.
 „Express Poranny” 28 II 1935, „Proszę państwa ! Dziś dziesięciolecie Járosyego”.
 „Express Poranny” 2 III 1935, „Już 10 lat – proszę państwa !”.
 „L’ Action des Amis de la Pologne” (Paris), Novembre 1935, Bz., „Figurek
 Varsoviennes: Járosy”.
 „Świat” nr 8, 22 II 1936, rec. Z. Norblin-Chrzanowskiej z premiery *Mycie głowy* w
 Teatrze Cyrulik Warszawski (17 II 1936),

„Świat” nr 14, 4 IV 1936, rec. Z. Norblin-Chrzanowskiej z premiery *Ogród rozkoszy* w Teatrze Cyrulik Warszawski.

„Dziennik Żołnierza APW”, nr 238, 6 X 1945, „Cyrulik Warszawski w Brukseli”.

„Polak w Belgii”, nr 31, 7 X 1945 (Bruksela), A.P., „Premiera teatru polskiego w Brukseli

„Polak w Belgii”, nr 32, 14 X 1945 (Bruksela), J.P., „Cyrulik Warszawski w Brukseli”.

„Dziennik Żołnierza APW”, nr 245, 14 X 1945, J. Leński, „Póki my żyjemy”.

„Dziennik Żołnierza 1 Dywizji Pancерnej”, nr 266, 9 XI 1945 (Quakenbrueck), „Dziś nas wita warszawska piosenka”.

2 wycinki nieustalonego pochodzenia, przypuszczalnie z listopada grudnia 1945:

„Premiera Cyrulika Warszawskiego” i „Pożegnalna Defilada Cyrulika”.

„Dziennik Żołnierza 1 Dywizji Pancерnej”, nr 41, 19 II 1946 (Quakenbrueck), je-leń, „Cyrulik-Spadochroniarze”.

„Dziennik Żołnierza 1 Dywizji Pancерnej”, nr 42, 20 II 1946 (Quakenbrueck), „Dowódca Dywizji żegna Cyrulika”

„Parada”, 5 V 1946, „Studium dramatyczne”.

„Gazeta Żołnierza”, nr 113, 14 V 1946 (Ancona), E. Długoszewski, „Cyrulik i Hippodromo”.

„Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza” (Londyn):
nr 19, 22 I 1947, (m.św.), „Pierwszy krok”, nr 68, 20 III 1947, (m.św.), „Druga runda”;
nr 89, 16 IV 1947; nr 90, 17 IV 1947; nr 91, 18 IV 1947; nr 201, 23 VIII 1948, (a.d.), „Uciekła mi Pekapereczka”; nr 201, 23 VIII 1948; „Sukces Teatru Ref-Rena”; nr 204, 26 VIII 1948; M.Święcicki, „A lovely szopka”; nr 270, 11 XI 1948; K.Z. „Nasi za granicą”, nr 289, 33 XII 1948, M. Święcicki, „Pan Wojalski”, nr 298, 14 XII 1948.

„Lwów i Wilno” (Londyn), nr 174, 23 IX 1950, wywiad z F.J. po śmierci Hanki Ordonówny.

„Syrena” (Paryż) nr 207, 26 I 1952, S. Kotwicz, „Járosy przed kurtyną”.

„Nowy Świat” (Los Angeles), 25 IX 1952, L. Dudarew-Ossetyński, „Járosy w Los Angeles”.

„Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza” (Londyn):
nr 286, 29 XI 1952, W. Grubiński, „Jak za dawnych lat”.

nr 54, 4 III 1954, „Była sobie piosenka”; nr 276, 19 XI 1955, (zkn), „Polscy artyści bawia kraj”; nr 29, 3 II 1956, „Najhuczniejszy bal karnawału”; nr 68, 20 III 1956, (k), „Konkurs młodych talentów RWE”; nr 200, 22 VIII 1960, M. Hemar, „Fryderyk”

„Słowo Polskie” (Paryż), 14 II 1953, (cz), „Jak za dawnych lat”.

„Syrena” (Paryż), 1953, S.Kotwicz, „Jak za dawnych lat”.

4 odcinki wspomnień Jerzego Jurandota z tygodnika „Przekrój”, liczne wzmianki o F.J., 1959 oraz 4 wycinki w j. hebrajskim, 1947 (dot. występów F.J. w Tel Awiwie)

ANEKS 8

j. 37 Programy teatralne kabaretowe

Karussel, k. 1

L' Oiseau Bleu, k. 1
 Der Blue Vogel, 4 egz.
 Der Blue Vogel, k. 1 i 2, 4 egz.
 Program teatru Qui pro Quo [b.d. -1924 ?] („Sublokator”)
 Program teatru Qui pro Quo, 5 XII 1925 („Pomalutku aż do skutku”)
 Program „Akropolis” S. Wyspiańskiego w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie, 1926
 Program jubileuszu F.J. Warszawa, 1935
 Program teatru Stara Banda [b.d. – 1934 ?] („Hulaj – Banda”)
 Program teatru Cyrulik Warszawski, 1935 („Pod włos”)
 Program Teatru Cyrulik Warszawski, 1937 („Ktoś z nas zwariował”)
 Program teatru Cyrulik Warszawski, 9 IX 1938 („Naokoło Cyrulika”)
 Cyrulik Warszawski, 4 programy powojenne, l. 1945-1947 („Póki my żyjemy !”);
 „Defilada Cyrulika” „Pierwszy krok”, („Druga runda”)
 Tu także: Maszynopis spisu inwentarza teatru Cyrulik Warszawski w dniu 5 września
 1946 [przed ewakuacją zespołu z Włoch do Wielkiej Brytanii]
 Teatr Dramatyczny 2 Korpusu. Bagdad 1943 – Londyn 1947 [program jubileuszowy]
Życie kręci się w kółko, program Starego Teatru w Krakowie, 1946
Siedem śmiechów głównych, program Teatru Muzycznego w Krakowie, 1946
 Dzień Aktora, Scala Theatre, Londyn, 29 marca 1949
Nowe porządki, Teatr Syrena, Łódź, 1949
Jajko Kolumba, Teatr Miejski, Kraków, 1949
Okoliczności łagodzące, Teatr Aktora, Londyn, 1952
Do usług Madame, Ognisko Polskie, Londyn, 1952
Jak za dawnych lat, Londyn, 1952
 Zaproszenie na występ FJ i Elny Gistedt w Paryżu, 1953
Była sobie piosenka, Londyn, 1954
 Program z koncertu Jana Kiepury i Marty Eggerth w Rogal Albert Hall, Londyn, 1954
 Program Teatru Syrena, „Nowe porządki”, Warszawa, 1956
 Święto Żołnierza, Londyn, 1959

ANEKS 9

j. 38 Afisze teatralne

Teatr Cyrulik Warszawski:
Defilada Cyrulika, Bruksela 1945
Póki my żyjemy !, Ancona 1946
Pierwszy krok, Londyn, 1946
Druga runda, Londyn, 1947

Teatr ZASP za Granicą:
 Dzień Aktora, Londyn 29 III 1949

j. 39 Nuty:

Bal u starego Joska (walc); sł. Krzewiński i Brodziński, muz. F. Gordon
 Bartek i Hanka: sł. I muz. W. Rapacki
 Bez ciebie (tango); sł. L. Szmaragd, muz. A. Piotrowski
 Blondyneczka: sł. E. Schlechter, muz. S. Szebego

Bo to się zwykle tak zaczyna...; (jedna strona nut bez autorów)
Bubliczki; sł. A. Włast, muz. G. Bogomazow
Cała przyjemność po mojej stronie (foxtrot); sł. A. Włast, muz. J. Petersburski
Carmencita (tango); sł. A. Włast, muz. H. Wars
Czereśnie (slowfox); sł. A. Włast, muz. J. Petersburski
Czy nie stracisz pan dla mnie szacunku ?; sł. T. Stach, muz. J. Haftman
Dla ciebie (blues); sł. A. Włast, muz. J. Petersburski
Don Carlos (slowfox); sł. W. Krystian, muz. F. Gordon
Dziewczęta z Woli (foxtrot); sł. T. Stach, muz. N. Strakacz
Dziewuszka z buzią jak jabłuszko (slowfox); sł. A. Włast, muz. A. Gold
Fata morgana; sł. A. Włast, muz. J. Kagan
Głos z daleka (tango); sł. Oldlen, muz. S. Górską
Hiszpanka; sł. S. Przesmyski, muz. V. di Chiar
Jak pani może w nocy spać ?; sł. W. Krystian, muz. J. Petersburski
Jak trudno jest zapomnieć (tango slowfox); sł. J. Jurandot, muz. H. Wars
Jak za dawnych lat (tango); sł. J. Jurandot, muz. H. Wars
Każda piękność tańczy shimmy; sł. M. Makowiecka, muz. E. Kalman
Madame Loulou; sł. T. Żeromski, muz. A. Wald
Małpy; sł. A. Włast, muz. H. Wars
Melodia (tango); sł. Peer, muz. W. Dan
Moja sympatia (foxtrot); sł. A. Włast, muz. J. Petersburski
Morowe tango; sł. W. Gen, muz. Z. Lewandowski
Naucz mnie kochać (walc-boston); sł. T. Stach, muz. A. Miszułow
Nie bądź frajer (polka); muz. W. Melodysta
Nie daj umrzeć mi z tęsknoty (tango); sł. Oldlen, muz. W. Dan
Niezapominajka (foxtrot); sł. A. Włast, muz. H. Richards
Pamiętam twoje oczy (tango); sł. T. Stach, muz. Z. Karasiński
Pepita (foxtrot); sł. A. Włast, muz. Z. Wiehler
Przebac ! (tango); sł. A. Włast, muz. J. Petersburski
Serenada (tango); sł. i muz. W. Rapacki
Sztajerek; sł. A. Górski, muz. J. Zimiński
To jest Paryż (tango); sł. A. Włast, muz. J. Petersburski
Ty, miłość i wiosna (tango); sł. A. Włast, muz. J. Petersburski
Tylko jedno słowo, kocham (tango); sł. A. Włast, muz. Z. Karasiński
Tyś mnie nie kochała (tango); sł. A. Włast, muz. A. Gold
Więcej gazu !; sł. A. Włast, muz. K. Oberfeld
Wiosenny boston; sł. F. Parecki, muz. L. Henrykowski, J. Petersburski
Wróć do mnie znów (tango); sł. A. Włast, muz., A. Gold
Zapomnisz o mnie (tango); sł. A. Włast, muz. H. Wars
Zapuszczam brodę (slowfox); sł. Szer-Szeń, muz. S. Kataszek
Żal (tango); sł. W. Jastrzębiec, muz. J. Front i S. Ferszko
Żegnaj ! (tango); sł. A. Włast, i A. Tur, muz. J. Petersburski

ANEKS 11

j. 40 Wycinki prasowe dotyczące braci F.J.

Kserokopia strony tytułowej książki autobiograficznej Alberta J., 1937

1 wycinek prasowy dot. w/w książki, j. angielski

2 wycinki prasowe dot. Carlheinza J., j. niemiecki

2 wycinki prasowe dot. Antona J., j. niemiecki